

Goranov Lukovdol

Ubacio sam u prvu, otpustio ručicu kvačila i krenuo u nedjeljno sunčano jutro. Guštao sam u vožnji cestom kojom sam već dotad prošao milijun puta i razmišljao kamo?... Samo nek se kreće, sjetih se pritom naslova dobrog putopisnog štiva. Do križanjca na kojem mogu okrenuti na tri različite strane Hrvatske imam četrdesetak kilometara. Nešto ću već smisliti. Ugođaj jesenskog dana skoro da je nalikovao onom pravom proljetnom... pa da, poput proljeća... Goranovog proljeća... kamo ću... u Goranov rodni kraj, u Lukovdol... Ni prijatelji nisu imali ništa protiv

TEKST I FOTO: **NIKOLA MRAKOVČIĆ**

Dok smo se uspinjali krivudavom, za vožnju uzbudljivom Lujzijanom, cestom koja je sagrađena na samom početku 19. stoljeća i koja je dobila ime po Mariji Lujzi, Napoleonovoj ženi, plavetnilo i karakteristične mirise mora postupno je zamijenilo zelenilo goranskih krajobraza, a pod naše kacige dopirali su mirisi goranskih šuma. Goransko bogatstvo i oku ugodna okruženja visokih šuma, brda i dolina, jezera, potoka i rijeka, mirisi sela te atraktivna cesta za vožnju (mada, valja priznati, ne uvijek i dobre podloge) neiscrpni su izvor nadahnuća za sve one koji znaju uživati u vožnji motorom.

Samo nekoliko kilometara od poznatog odmorišta Severin na Kupu, u pravcu Karlovca, skrenuli smo lijevo te sišli s glavne na sporednu lokalnu cestu. Asfaltna podloga je dosta dobra, ali je cesta djelomično posuta pijeskom, što predstavlja skrivenu opasnost za svakog motociklista. Cesta nas je brzo dovela do Lukovdola, malog goranskog mjestašca na sjeveroistočnom dijelu Gorskoga kotara, u neposrednoj blizini granice sa Slovenijom, a blizu je i ljepotica Kupa. Smjestilo se na brežuljcima što se spuštaju ka prostranoj dolini, u okruženju nešto viših planinskih uzvišenja Lovnik, Litarić, Vučnik i Lipov vrh, kao i nekoliko nižih brda. Na lagano

povišenom položaju unutar naselja sagrađena je kasnogotička župna crkva Uznesenja blažene djevice Marije s visokim tornjem koji svojim šiljatim krovom dominira nad cijelim okruženjem.

Hrvatska ima oko 7000 naselja. Gradovi i ona veća naselja poznata su gotovo svima, ona nešto manja znana su samo u svome okrugu. Ali postoje i ona potpuno mala, a ipak gotovo općepoznata, zahvaljujući nečemu ili nekome... prirodi, okruženju, događaju iz povijesti ili - kao u ovom slučaju - po svome sinu, velikom hrvatskom pjesniku Ivanu Goranu Kovačiću.

Lukovdol je jedno od najstarijih naselja u ovom dijelu Gorskoga

kotara. Iako su ova područja naseljena već u prapovijesti, ovo se naselje prvi put spominje u pisanim dokumentima krajem 15. stoljeća. U 16. stoljeću, u vrijeme turskih prodora u ove krajeve, stanovništva je skoro i nestalo. No, u 17. stoljeću ponovno započinje naseljavanje, ali se struktura stanovništva uslijed miješanja stanovnika promijenila, pa su tako nastala su i neka nova narječja. Lukovdol je danas sjedište općine kojoj pripada i desetak okolnih zaselaka.

Prvo što upada u oči kada se čovjek nađe na početku naselja visoki je šiljati toranj župne crkve. Kad smo tog nedjeljnog poslijepodneva ušli u naselje, ono je na prvi pogled izgledalo prazno. Mirnoću ovog malog goranskog naselja narušavao je samo parajući zvuk dvotaktnog motora nekog golobradog dječaka koji je nekoliko puta projurio selom gore-dolje. Zaustavite li se u centru tik do same crkve, visoki toranj vam odmah odvuče pogled gore, prema nebu. Lukovdol je tipično goransko

naselje: cvijeće na prozorima kuća podsjeća me na alpske prizore. Ovdje se živi od prirode i za prirodu. Od zemlje i od šuma. Od obrada drveta i poljodjelstva.

Sve je nekako i nalikovalo proljeću. Ipak, bilo bi puno primjerenije da smo došli u ono pravo kalendarsko proljeće. Goranovo proljeće. Ovako nam samo ostaje jednoga dana ispraviti taj propust. Ovdje se tradicionalno, od 1964. godine, na prvi dan proljeća, zapravo na dan Goranovog rođenja, njemu u čast održava pjesnička manifestacija pod nazivom Goranovo proljeće. Goran i njegova pjesnička djela povod su velike svečanosti, susreta ljudi dobre volje. Ne dolaze ovdje samo pjesnici, dolaze i pjevači, glumci, mladi stvaratelji. Čuju se pjesničke riječi, osjete se dobre vibracije. Goran nije dugo živio svoj zemaljski život, ali njegova djela i njegove riječi čine ga besmrtnim. Njegov se dobar duh i danas osjeti u čitavom ovom kraju.

Odmah tu u centru, u podnožju velike župne crkve, tik do škole, nalazi se Goranova rodna kuća. To je kamena kuća koju je izgradio

njegov djed nakon što im je ona stara, drvena, izgorjela u požaru. Danas je u njoj memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića. Stalni postav muzeja sastoji se od nekoliko tematskih cjelina. U najvećoj sobi, takozvanoj Goranovoj sobi, posjetitelj može doznati mnogo o Goranu i dijelu života koji je

promoto
SUOMY

KOPRIVNICA
Križevačka 6, 048/626-330
BJELOVAR
Radićev trg 5, 043/243-954
ZAGREB
Jablanska 82, 01/3816 842

Extreme

Capirossi Replica   Hodgson Replica   Neukirchner Replica   Park City   Bautista Replica

Popust 25% na EXTREME i SPEC 1R kacige
Akcija traje do rasprodaje zaliha

Spec 1R

PRODAJNA MJESTA: • **CRIKVENICA** CVAJKO MOTORI 051/784 789 • **KARLOVAC** MOTO TRADE 047/654 588 • **LABIN** MOTO SHOP LAVADO 052/851 003 • **RIJEKA** MOTO ART 051/671 265; MALI MOTO 051/691 640 • **GROBNIK** MOTO SHOP 051/549 298 • **LOVRAN** MALI MOTO 051/293 826 • **NOVA GRADIŠKA** AUTO MOTO KUMIĆ 035/364 834 • **OSIJEK** ŠKARO MOTO 031/300 555 • **VUKOVAR** EMU RACE 032/423 322 • **POREČ** ESPO 052/452 784 • **PULA** HP MOTORI 052/383 505 • **SESVETE** BENČONY MOTO 01/2059 960 • **SPLIT** YAMAHA PRIBUDIĆ & BORČIĆ 021/534 145 • **TROGIR** MOTO GAMA 021/881 954 • **ŠIBENIK/BRODARICA** MOTO BEAN 022/351 940 • **ŠIBENIK** YAMAHA PRIBUDIĆ & BORČIĆ 022/340 202 • **UMAG** FINDI 052/721 328 • **VARAŽDIN** LOVAC 042/351 905 • **VELIKA GORICA** MOTORI GRIGIĆ 01/6221 678 • **VINKOVCI** BENDIX 032/306 480 • **ČAKOVEC** PRO-BIKE 040/337 066 • **SISAK** MOTO 13 091/164 1422 • **KRIŽEVCI** TIP TOP 048/712 108 • **ZADAR** MOTO SHOP LERGA 023/326 419 • **ZAGREB** MOTO BENČONI 01/2302 922; ELODA PLUS 01/3867 946; KAPTOL CARGO 01/3483 309 • **AUTO MOTO SPORT** 01/3772 920 • **DUBROVNIK** DANTE 020/438 540 • **SIGC** EFMOTORS 0038181/210 911; IN AUTO 00381/643 405 • **BIH** TUZLA MOTO NAUTICA 0038735/248 800

proveo u svom rodnom mjestu. Postav u središnjoj prostoriji prikazuje nam Goranov radni prostor i govori nam o njemu kao književniku i novinaru. U malenoj sobi koja je nekad služila kao kuhinja prikazan je njegov život u partizanima, kao i njegovo najpoznatije djelo, Jama. U prostranoj verandi, koju je uz postojeću kuću dogradio njegov brat Oton, predstavljen je Goranov zavičaj. Manifestacija Goranovo proljeće predstavljena je u hodniku. Tu se mogu vidjeti mnoge fotografije i dokumenti s prijašnjih manifestacija koje se

redovito održavaju od 1964. godine. U neposrednoj blizini kuće izgrađen je amfiteatar u kojem se održavaju pjesnički susreti. Centar Lukovdola, Goranova rodna kuća, amfiteatar, župna crkva i župni dvor, groblje, kao i okolni objekti tradicijske goranske arhitekture smješteni u okruženju slikovitog prirodnog ambijenta, zaštićeni su kao spomenik kulture. A zbog sličnog sadržaja zaštita se proteže i na okolna naselja Plemenitaš, Zapeć, Zaumol, Blaževci i Štefanci.

Ovamo ne možete samo doći, pojaviti se fizički, potrošiti kilometre. Ovo se mjesto jednostavno treba osjetiti. Treba osjetiti duh jednog dobrog čovjeka, čovjeka koji se za svoga kratkog ovozemaljskog života borio oružjem kojim je najbolje znao baratati - riječima. A riječi ostaju zauvijek. I kao što je sam Goran rekao: "Nitko da ne dođe do prijatelj drag". ■

POLICE

s u n g l a s s e s

Nagrađuje svakog kupca

1.5. - 1.7.2009.

Kupnjom POLICE naočala dobijate jedan od poklona

www.police.hr

Police naj sretnije vodi na koncert poznatog irskog banda!